1844. No. 10

TE ZEGELEN

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 31 DECEMBER.

Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*, brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financien, bij resolutie van den 27 December 1844, afdeeling Registratie en Loterijen no. 65, is bepaald, dat de Loten der 194ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *tweede* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 30 December 1844, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daar onder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING.	
Geheele Loten	*f* 76,00.	Geheele Loten	*f* 30,00.
Halve	- 38,00.	Halve	- 15,00,
Vijfde	- 15,20.	Vijfde	- 6,00.
Tiende	- 7,60.	Tiende	- 3,00.
Twintigste	- 3,80.	Twintigste	- 1,50.

Leeuwarden, den 30 December 1844.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 27 December 1844, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,08.
Van de *Rogge* per last . . . . » 165,00.

Leeuwarden, den 30 December 1844.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland
VAN SIJTZAMA.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Overijssel*,

Gelet op de ingekomene berigten nopens de *groote behoeften* welke er onder de opgezetenen van het eiland *Schokland* bestaan, en waarin wel voor het eerste oogenblik door het Gewestelijk bestuur is voorzien, doch waarvoor het niet missen kan, dat, van onderscheidene zijden, de welwillendheid der Ingezetenen van Nederland zal worden ingeroepen.

En wenschende dat de giften, welke men te dien einde mogt willen afzonderen, (en daartoe wordt bij deze dringend uitgenoodigd) doelmatig worden besteed, hetgeen het best kan geschieden door de daarvoor op Schokland, onder toezigt en leiding van het provinciaal bestuur, bestaande Commissie.

Verzoekt de ingezetenen om de giften die zij voor Schoklands behoeftige bevolking, welke reeds aan alles gebrek heeft, en hunne netten, zeilen enz. verkoopen of verpanden, om zich van de eerste levensbehoeften te voorzien, tot bereiking van voormeld oogmerk, namelijk het *doelmatig* besteden derzelve, te willen adresseren aan den Heer D. VAN SCHREVEN, Thesaurier bij het provinciaal bestuur van Overijssel, zullende die giften door middel der *Overijsselsche Courant*, ten bewijze der ontvangst, worden bekend gemaakt.

Zwolle, den 26 December 1844.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN RECHTEREN.

SPANJE.

MADRID, *den* 19 *December*. In de zitting der Kamer van Afgevaardigden van 14 December, heeft men de artikelsgewijze discussie voortgezet van het ontwerp van wet van de conversie der schuld in 3 pCts. De minister van financiën heeft zich nog beijverd om te toonen, dat de conversie noodzakelijk is en dat elk ander middel verderfelijk zoude zijn. — Art. 1 is na deze discussie tegen het einde der zitting met eene meerderheid van 132 tegen 9 stemmen aangenomen.

— De brieven van Alicante deelen het gerucht mede van eene aanstaande ontscheping van *Espartero*, die men de oude (*El Abuelo*) heeft bijgenaamd, op de kusten van Gallicië, van waar hij met *al* zijne aanhangers naar Madrid zou oprukken; deze beweging zou tegen het einde des jaars plaats hebben. Men is thans geheel gerustgesteld omtrent die zoo dikwerf herhaalde bedreigingen, en *al* de aanhangers van *Espartero* verwekken bij de geringe bezetting van Alicante geene vrees.

ZWEDEN.

STOKHOLM, *den* 6 *December*. De in Oost-Gothland begonnen beweging om eene hervorming in de vertegenwoordiging door te drijven, heeft in de overige provincien geen weêrklank gevonden. Het vroeger vermelde, door de vrienden dier hervorming ontworpen en aan de Afgevaardigden ingezonden wets-ontwerp schijnt overal slechts weinig sympathie te verwekken. Op den 3 December jl. hebben de Afgevaardigden, met 12 tegen 11 stemmen, besloten, dat de verkiezingen van de afgevaardigden tot den rijksdag bij standen of klassen zouden geschieden, en dat het door hen te doene voorstel op dit beginsel zou gegrond zijn. Door dit besluit is dus het ontwerp der hervormingsvrienden, hetwelk op het beginsel van algemeene keuzen gegrond is, voor den tegenwoordigen rijksdag onherroepelijk verworpen, en daar, van den anderen kant, de burgers en de boeren, althans de laatste, een op standsverkiezingen gegrond hervormings ontwerp zeker niet zullen goedkeuren, zoo kan men voor zeker stellen, dat er op dezen rijksdag tot geene verandering in de vertegenwoordiging zal besloten worden.

PRUISSEN.

SILEZIE, *den* 16 *December*. Ons eerwaardig domkapittel heeft, naar men uit eene goede bron verneemt, anderwerf een stap gedaan, om den boom, aan wiens takken de vruchten van godsdienstige tweedragt hangen, met wortel en al uit te roeijen. Hetzelve heeft namelijk, wij weten niet regt aan welk bestuur, eene kennisgeving gedaan, inhoudende, dat voortaan op deszelfs territoir geen ander politiek dagblad zal toegelaten worden, als de *Allgem. Preuss. Ztg.* Naar het schijnt is deze stap door de wel eenigzins warme bespreking van den brief van *Ronge* veroorzaakt.

— Volgens een voor ons liggend overzigt van het bruto bedrag der renten van het geheele Zollverein, bedroegen dezelve ten jare 1843, in het eerste kwartaal 4,373,249, in het tweede kwartaal 7,161,045, in het derde kwartaal 6,133,483, te zamen 17,667,777 thaler; in het jaar 1844 in het eerste kwartaal 4,626,041, in het tweede kwartaal 7,150,769, in het derde kwartaal 7,112,732, te zamen 18,889,542 thaler. Derhalve in 1844 eene vermeerdering van 1,221,765 thaler. De netto opbrengst was in het jaar 1843 in het eerste kwartaal 3,823,920, in het tweede 6,593,959, in het derde 5,599,705, te zamen 16,017,584 thaler; in 1844 in het eerste kwartaal 4,062,132, in het tweede 6,585,350, in het derde 6,547,309, te zamen 17,194,791 thaler. Alzoo in 1844 eene vermeerdering van 1,177,207 thaler.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 22 *December*. Een der alhier ter stede uitkomende dagbladen deelt een overzigt mede van den zeehandel en de nationale scheepvaart van het Duitsche Tolverbond. Daaruit blijkt, dat het regtstreeksche en niet onmiddellijk verkeer tusschen de landen van het Verbond en de Overzeesche landen aanzienlijk is, en dat er vooruitzigt bestaat, dat het nog uitgebreider zal worden. Het middellijk verkeer is verre aanzienlijker dan het regtstreeksche, en neemt den weg, deels over de Noordelijke Duitsche zeehavens. Voornamelijk Dantzig, Stettin, Hamburg, Bremen, Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen zijn tegenwoordig de plaatsen, over welke de handel van het Tolverbond met de Overzeesche gewesten gedreven wordt. Die handel, in tonnen uitgedrukt, bedraagt 568,676 tonnen, waaronder voor Amsterdam 207,000, Rotterdam 124,000, Antwerpen niet meer dan 14,000.

VAN DE POOLSCHE GRENZEN, *den* 14 *December*. Reeds sedert eenigen tijd verspreidden zich in Duitsche couranten geruchten van gevangennemingen welke in het naburige Polen hadden plaats gehad, alsmede van eene groote zamenzwering die men ontdekt zoude hebben. Wij vernemen thans uit eene goede bron de ware toedragt der zaak. Men schrijft ons namelijk dat eene Russische commissie in Peijsern (eene Russisch-Poolsche grensplaats) bezig is het spoor te ontdekken eener revolutionnaire verbroedering der hoogeren Poolschen adel. Deze verbroedering zoude hare vertakkingen zelfs tot aan den Caucasus hebben, welke omstandigheid de onlangs gedane mededeeling van een Duitsch dagblad, dat zich een aanzienlijk aantal Poolsche inwoners in eene Italiaansche haven naar Tscherkessië zoude hebben ingescheept, bevestigen en verklaren kunnen.

ZWITSERSCHE GRENZEN, *den* 19 *December*. Volgens de jongste berigten uit Lucern heeft in dat kanton de burgertwist, het eerst ontstaan door de beroeping der Jesuiten tot de leiding van het hooger onderwijs, voor het oogenblik een einde genomen. In de stad Lucern en in het ommeland heerscht rust, maar het is eene doffe, zoele rust, zoo als die, welke gewoonlijk het uitbarsten van een' orkaan voorafgaat. Om de straf van het bestuur te ontgaan zijn reeds meer dan twee honderd aanzienlijke liberalen uit het kanton Lucern naar naburige kantons gevlugt, en meer dan honderd anderen, die niet zoo gelukkig waren, smachten in den kerker. Men verzekert, dat de partij, die gezegevierd heeft, door hare overwinning zelve niet weinig in bezorgdheid is geraakt, want zij gevoelt wel, dat daardoor hare heerschappij geenszins bevestigd, en deze overwinning *het begin van het einde* is; zij ziet, hoe de tegenpartij in de liberale kantons zich steeds vaster aaneen sluit, en hoe eene anti-Jezuitische beweging formeel wordt georganiseerd. Inderdaad verneemt men, dat de liberale notabiliteiten overeengekomen zijn, om zelf aan de spits van vereenigingen op te treden, die gevormd zullen worden. Vooral in het kanton Bern is in dezen geest de liberale partij reeds daartoe ijverig werkzaam, en men kan verwachten, dat het magtigste der Zwitsersche kantons zich aan het hoofd der anti-Jezuitische beweging zal stellen. Bij den regeringsraad aldaar is het voorstel ingediend, om alle degenen, die hunne opvoeding in eene Jezuiten-school ontvangen hebben, van de bekleeding van openbare ambten uit te sluiten. Dit zelfde voorstel, zegt men, is ook bij de regeringsraden der overige kantons uitgebragt, want door hetzelve aan te nemen en te verwezenlijken hoopt men niet slechts aan de door Jezuiten bestuurde opvoedings gestichten een' harden stoot toe te brengen, maar ook tevens dezen maatregel als eene officiele manifestatie der openbare misnoegdheid jegens de Jezuiten te doen gelden. Ook de groote raad van het kanton Zurich heeft reeds een' gewigtigen stap gedaan; hij heeft namelijk den 18 dezer, met eene meerderheid van 112 stemmen, het besluit genomen, dat aan de regering van Lucern het vriendschappelijke verzoek zal gerigt worden, het besluit betreffende de beroeping der Jezuiten wederom in te trekken; alsook dat in het geval van weigerend of uitwijkend antwoord der Lucernsche regering, het dirigerend kanton Zurich zal uitgenoodigd worden eene buitengewone landdag-zitting bijeen te roepen, om te beraadslagen over de middelen tot handhaving van den vrede des lands. Het Jezuitismus, daarentegen, tracht zich meer en meer in Zwitserland te bevestigen. Zoo vernemen wij, dat het nu ook in het kanton Baselland een voorpost zal instellen, ofschoon er de bevolking over het algemeen anti-Jezuitisch gezind is. De paters zouden namelijk een te Arlesheim zeer schoon gelegen landgoed, vroeger aan de in het groothertogdom Baden aanzienlijke familie *von Anslau* toebehoord hebbende, zich door aankoop eigen gemaakt hebben, om deze heerlijke bezitting in eene Jezuitenschool te veranderen.

KEULEN, *den* 21 *December*. De heer *Friedrich List* heeft een voorstel gedaan tot daarstelling eener Duitsche vloot, hetwelk luidt: » *In afwachting der aansluiting van de Duitsche zeesteden en van* Holland aan het Duitsche tolverbond, make Pruissen *reeds nu* een' aanvang met het creëren eener Duitsche handelsvlag en met het daarstellen eener toekomstige Duitsche vloot (oorlogs vloot) en beproeve het, of en hoe in Australië of in Nieuw-Zeeland, of op andere eilanden des vijfden werelddeels, Duitsche koloniën zouden aan te leggen zijn. De vereeniging moge eene verhooging van 10 pct. bij de tegenwoordige invoer-regten op de koloniale waren en manufacturen vaststellen en deze verhooging, alsmede nog een gedeelte van alle toekomstige vermeerdering der invoer-regten beschikbaar stellen voor de Pruissische regering, ten behoeve der uitvoering van opgemelde plannen."

ENGELAND.

LONDEN, *den* 22 *December*. Een officier van de *Porpoise* deelt ons mede, dat de beruchte Spaansche slavenhaler, *Bolladere* den 10 Augustus in de nabijheid van Galinas door H. M. brik *Albatros* genomen is. — Dit vaartuig heeft 22 of 23 gelukkige reizen gedaan en is gedurende dezen tijd drie maal genomen, iedere keer veroordeeld en verkocht, en telkens wederom door de slavenhandelaars opgekocht. — Het schip was te Baltimore gebouwd, en van daar met landverhuizers naar de kolonie van Liberia gezonden, van waar hetzelve weder naar Havana met eene lading slaven zeilde. Deszelfs hoedanigheid als zeilvaartuig was zoo volmaakt, dat niets op de kust, hetwelk naar een schip zweemde, hetzelve kon overtreffen, terwijl de eigenaars het zoo hoog op prijs stelden, dat het met elke reis op nieuw gekoperd en opgetuigd werd. Bij de terugkomst van eene zeer gelukkige reis was het geheel herbouwd en het meest van deszelfs bovendeks-werk was van mahonyhout. — De neming van dit schip heeft gevolgelijk op de kust meer opspraak te weeg gebragt dan van eenig ander, dat in verscheidene jaren had plaats gehad.

— In een Dublinsch dagblad leest men:

Wij hebben een brief ontvangen uit Rome, door een hoog geplaatst geestelijke geschreven, waarin wij de volgende zinsnede opmerken: »Het gerucht is hier verspreid, dat het Engelsch gouvernement bij het hof van Rome onderhandelt, om het regt te hebben de Katholieke bisschoppen in Ierland te benoemen. Eene zoodanige concessie is mogelijk: wij kunnen echter het volste vertrouwen koesteren op den Heiligen Vader, die voor Ierland steeds eene levendige belangstelling heeft betoond."

— Volgens berigten uit Dublin tot den 23 December, hield het gebeurde omtrent de commissie van toezigt op de donatien van vaste goederen aan de kerk of tot liefdadige einden, aldaar de openbare aandacht steeds zeer bezig. De drie roomsch-katholijke aartsbisschoppen in Ierland, welke het lidmaatschap dier commissie hebben aangenomen, staan voortdurend deswege, ook van de zijde van sommige andere kerkvoogden, aan hevige beschuldigingen van kruipende gedienstigheid enz. jegens de Britsche regering ten doel. Een der hoogegeestelijken, die zich de benoeming tot lid der commissie heeft laten welgevallen, de roomsch-katholijke aartsbisschop van Dublin, heeft eenen herderlijken brief aan zijne onderhoorigen openbaar gemaakt, waarin hij de redenen ontvouwt, die hem tot dezen stap hebben bewogen. Hij erkent daarin, dat de nieuwe wet omtrent de donatien wel groote leemten bezit, doch tevens eene voor de belangen der kerk en der liefdadige gestichten zeer nuttige zijde heeft, waarom hij het niet met zijn geweten kon overeenbrengen, niet tot het in werking brengen der wet mede te werken. De leemten in de wet bestaan, volgens dezen aartsbisschop, vooral daarin, dat thans wel het doen van giften aan kerken en liefdadige gestichten en het bezit van goederen in de doode hand door dezelven gewettigd wordt, maar dat vroegere wetsbepalingen in kracht blijven, volgens welke geene vaste goederen aan geestelijke orden kunnen worden vermaakt. De Londensche bladen betoogen voortdurend, dat de wet wegens de donatien, die met 1 Januarij 1845 in Ierland in werking komt, eene wezenlijke gunst voor de r. k. kerk aldaar is, al was het alleen omdat daarbij voor het eerst die kerk met hare bisschoppen in eene van het parlement uitgegane acte als eene werkelijk bestaande — en dus niet onwettige — instelling wordt erkend. Zij beschouwen de aanneming van het lidmaatschap der commissie van toezigt door drie r. k. aartsbisschoppen als eene nederlaag voor *O'Connell*, die steeds zulk eene toegevendheid voor onmogelijk had verklaard. Ook zien sommigen

in de wet en hare uitvoering den eersten stap tot het sluiten van een concordaat tusschen de Britsche regering en de H. Stoel.

Terwijl dit in Ierland voorvalt, beginnen de Londensche dagbladen zich hoe langer zoo meer met den twist bezig te houden, die zich reeds sedert eenige jaren in den boezem der Engelsche gevestigde (protestantsche) kerk heeft geopenbaard. Men weet, dat het hier oorsponkelijk een twist geldt, tot welken sommige godgeleerden van de hoogeschool te Oxford, vooral ook dr. *Pusey*, hebben aanleiding gegeven die de Engelsche kerk in leer en vorm van eeredienst weder wilden terugbrengen tot hetgeen zij tijdens de hervorming was, en die daarom door hunne tegenstanders van toenadering tot de R. K. kerk zijn beschuldigd. Nadat in de Engelsche godgeleerde wereld lang over deze en soortgelijke punten was getwist, heeft dezer dagen de protestantsche bisschop van Exeter een stap gedaan, die, terwijl men daarin overhelling tot de gevoelens der Puseyften ziet, de leeken meer algemeen met deze geheele twistvraag heeft gemoeid. Hij heeft namelijk aan zijne onderhoorige geestelijken voorgeschreven, om bij het doen der dienst het geestelijk gewaad te dragen, dat, naar hij beweert, oorspronkelijk door de Engelsche kerk voorgeschreven is, maar sedert eeuwen in onbruik was geraakt. Tegen deze nieuwigheid nu, verklaren zich een aantal geestelijken en leeken in zijn bisdom, zoowel bij geschrifte als in daarover plaats hebbende vergaderingen, somtijds met bedreiging van afscheuring, en vooral op grond, dat daarin toenadering tot r.-k. kerkgebruiken gelegen is. De bisschop, een bejaard man, heeft tot nu toe gehoorzaamheid aan zijn voorschrift blijven vorderen. In het laatste van zijnentwege in de dagbladen openbaar gemaakte geschrift erkent hij, dat de zaak, welke het hier geldt, op zich zelve van gering belang is, maar dat hij daaromtrent moet blijven volhouden uit het oogpunt van handhaving van het bisschoppelijk gezag. Reeds is de regering zeer met den twist gemoeid geworden, en men beweert thans, dat de minister *Peel* aan den bisschop heeft te kennen gegeven dat, indien hij blijft volhouden, de Koningin, als hoofd der kerk, zal moeten tusschen beide komen.

Van den 25sten. Berigten uit Lissabon van den 18 dezer melden, dat de zitting der Cortes den 14den door H. M. de Koningin gesloten is. In de bij die gelegenheid gehoudene aanspraak heeft H. M. hare bijzondere tevredenheid betuigd over den uitslag der zitting, en onder anderen verklaard, dat de door de vergadering genomene besluiten, betrekkelijk het herstel der rust en orde, de verlangde werking hebben gehad, en de gegronde hoop geven, dat de troon en de constitutionele instellingen niet weder aangerand zullen worden; — dat de ten aanzien van de geldmiddelen genomene maatregelen de zoo zeer gewenschte algeheele regeling van die belangrijke aangelegenheid zullen bevorderen, en aanvankelijk reeds het herstel van het openbaar vertrouwen ten gevolge hebben gehad. — Den 2 Januarij zal de nieuwe zitting der Cortes geopend worden.

— Tusschen een gedeelte der hooge geestelijkheid van Ierland en den heer *O'Connell* is eene scheuring ontstaan, welke op den verderen loop der Iersche zaken een gewigtigen invloed kan hebben. Drie r. katholijke aartsbisschoppen namelijk, welke door de regering benoemd waren als leden eener commissie, die, ingevolge eene in de laatste Parlements-zitting aangenomene wet, het toezigt moet houden over de schenkingen van vaste goederen aan de geestelijkheid, hebben die betrekking aangenomen, in weerwil van alle door den heer *O'Connell* en sommige zijner aanhangers aangewende pogingen, om hen tot eene weigering te bewegen. De voorname grond, waarom hij zich tegen het aannemen der bewuste betrekking verklaarde, was deze, dat de onafhankelijkheid der r. kath. Kerk in Ierland door het benoemen der commissie aangerand werd, en de geheele zaak eene poging was om de katholijke bevolking voor de regering te winnen. De heer *O'Connell*, even als sommige kath. geestelijken, heeft zich in eene dezer dagen te Dublin gehoudene volksvergadering ernstig beklaagd over het besluit der drie aartsbisschoppen, maar tevens verklaard, dat hij hetzelve zou eerbiedigen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 23 December.* Er is een gerucht in omloop, dat *Abd-el-Kader* er in geslaagd zou zijn, een gedeelte van het rijk van Marokko tegen Keizer *Abd-er-Rhaman* in opstand te brengen. Ook het dagblad *l'Afrique* zegt, dat al de stammen tusschen Fez en de grenzen van de Fransche bezittingen, in vollen opstand zijn en zich waarschijnlijk ten behoeve van *Abd-el-Kader* tegen den Keizer zullen verklaren. Dit een en ander vereischt evenwel nadere bevestiging.

Van den 24sten. De alhier heerschende strenge koude breidt zich zelfs in het zuiden en tot over de Pyreneën uit. Heden vernemen wij uit Marseille, dat men aldaar, sedert het jaar 1789, zich geen zoo strengen winter kan herinneren. Een ongehoord verschijnsel is het, dat in deze, door een zachter klimaat begunstigde, gewesten sedert 8 dezer de sneeuw meer dan 50 centim. hoog ($1\frac{1}{2}$ rijnl. voet), in de straten ligt, en de middelen van het stedelijk bestuur niet meer toereiken om dezelve weg te ruimen. Over den geheelen landweg tusschen Marseille en Lyon en van Lyon tot hier liggen groote massa's sneeuw uitgestrekt; minder echter naar het noorden heden. De post-couriers uit Marseille komen thans volle 24 uren te laat aan.

— Te Madrid, van waar men berigten tot den 18den heeft, zijn bij de afgevaardigden de discussien begonnen over het rapport der commissie, waarbij de conversie in 3 pcts. schuldbrieven goedgekeurd wordt. De minister der financien, heer *Mon*, bij deze gelegenheid den heer *Burgos* antwoordende, toonde de voordeelen aan, door deze verrigting te weeg gebragt, en verklaarde voorts, dat hij binnen weinige dagen in staat zou zijn, om aan het congres de middelen voor te dragen, ten einde, hetgeen sedert 1824 nog nimmer gebeurd was, daarmede in al de behoeften der schatkist te voorzien. — De Spaansche regering heeft thans stellig berigt, dat de naar Portugal uitgewekenen zich tot eenen inval in Gallicie voorbereiden; om zulks langs den diplomatieken weg te voorkomen, is de heer *Gonzales Bravo* gelast geworden, zich zonder verwijl naar zijnen post te Lissabon te begeven.

Van den 25sten. Nog kent men, gelijk zulks ook behoort, den vollen inhoud niet der aanspraak, met welke de Koning op morgen de zitting zal openen; maar men verzekert, dat in die rede gewag gemaakt zal worden van het regt van scheepsvisitatie, als zijnde Frankrijk en Grootbrittannie nopens dit gewigtige vraagstuk eindelijk eens geworden. Met betrekking tot het onderwerp wordt (*in een' brief*) het volgende gezegd: » Men verzekert, dat de troonrede eene paragraaf omtrent het visitatie-regt behelzen zal, waarin men berigten zal, dat de traktaten van 1831 en 1833, zoo al niet vernietigd, ten minste zoodanig gewijzigd en verbeterd zijn, dat zulks de goedkeuring der kamer zal wegdragen."

— Een brief uit Christiania in het *Journal des Débats*, den 10 December gedagteekend, maakt melding van eene zeer sterke aardbeving, welke men Dingsdag te voren, 3 December, kort na twee ure des achtermiddags, in de beide Noorweegsche steden Kongsvinger en Eideskog gevoeld had. Huisraad was omgeworpen en verbrijzeld; zelfs waren er getimmerten ingestort. Geheel het natuurverschijnsel duurde 95 seconden.

— Volgens berigten uit Astrakan in Rusland, was de Wolga er reeds den 8 November geheel toegevroren, en had de scheepvaart op die rivier niet alleen, maar ook op de Kaspische zee geheel opgehouden. De thermometer stond 15 graden van Réaumur onder nul.

BELGIE.

BRUSSEL, *den 24 December.* De epizoötische ribbevlies- en longontsteking onder het hoornvee, die onze stallen sedert meer dan 15 jaren verwoest, verre van, gelijk de meeste epizoötiën, na zeker tijdverloop goedaardiger te worden, schijnt dagelijks een erger karakter aan te nemen in Namen en Henegouwen, welke provincien tot dus verre gespaard waren. Deze ziekte breekt schrikverwekkend uit, ondet den invloed van het bestendig verblijf in de stallen, en maakt er talrijke slagtoffers. Zoo de middelen der vee-artsenijkunde magteloos zijn; moet men die van het empirisme niet versmaden. Een landbouwer bij Nivelles heeft door een hem bekend middel de ziekte uit zijne stallen verdreven; hij is door de regering gemagtigd tot nieuwe proefnemingen, en biedt eigenaars van ziek vee zijne diensten gratis aan.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 24 December.* Bij Zijner Majesteits besluit van den 22 dezer zijn ter vervulling der wethoudersplaatsen, welke door de gewone aftreding op den 2 Januarij 1845 zullen openvallen, in de volgende steden tot wethouders benoemd: te Leeuwarden *H. Bolman*, te Bolsward *N. Meijer*, te Franeker *J. Banga*, te Sneek *H. Wouda* Clz., te Dokkum *O. Faber*, te Harlingen mr. *S. S. Wijma*, te Stavoren *K. R. Visser*, te Sloten *T. J. Nijenhuis*, te Workum *S. T. Hiemstra*, te IJlst *T. W. ten Kate* en te Hindelopen *J. F. van der Laan*.

— In het voorloopig verslag der centrale afdeeling over de ontwerpen ter wijziging van het eerste boek van het strafregt, wordt medegedeeld, dat 33 leden zich vereenigen met het stelsel van opsluiting in afzonderlijke cellen, zoo bij nacht als bij dag, gepaard met verpligten arbeid. Onder de straffen verlangden 35 leden de overbrenging van veroordeelden naar eene overzeesche kolonie, als eene zaak van groot nut voor de maatschappij. De meerderheid heeft gemeend de onderscheiding van crimineele en correctioneele straffen te moeten behouden, vooral ook op grond dat het wegvallen dezer benaming in vele bestaande speciale wetten moeijelijdheid zou baren. 36 Leden hebben zich voor het behoud van de *doodstraf* verklaard. De onderscheiding in *langdurige*, *zware* en *enkele* tuchthuisstraf wenschte men weggelaten. 37 Leden hebben het behoud van de *verbanning* wenschelijk geacht. Omtrent de *eerloosverklaring* scheen het verlangen der meerderheid te zijn, om daarvan geen afzonderlijke straf te maken, maar als aan crimineele straffen verbonden. 21 Leden hebben zich onbepaald tegen de straf der tentoonstelling verklaard, die ongelijk treft, meestal eene loutere vertooning is, en in strijd met het aangenomen gevangenisstelsel. Over het maximum der tuchthuisstraf liepen de gevoelens zeer uiteen. 20 Leden hielden 12 jaren voor genoegzaam.

De afdeeling heeft den wensch uitgedrukt dat nog in deze zitting het ontwerp van het strafwetboek in zijn geheel zou worden ingezonden, om in deszelfs zamenhang te kunnen worden behandeld, en dan tevens een nieuw tarief van kosten in strafzaken.

AMSTERDAM, *den 28 December.* Onder de velerlei gelegenheden ter plaatsing van kapitalen, vestigen wij de aandacht onzer lezer op eene *Negotiatie ter bevordering van de vrije cultuur in Nederlandsch Indië*, welke dezer dagen door de O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente te Amsterdam is aangekondigd. Door tusschenkomst van de voornoemde maatschappij wordt alzoo eene gelegenheid geopend om de overvloedige kapitalen tot eene vaste rente van 6 pCt., onder veilig beheer in onze eigen onschatbare O. I. kolonie uit te zetten en daardoor zoowel den bloei dier bezittingen en den daaruit voortvloeijenden handel te bevorderen, maar ook zich zelven aan de schade te onttrekken, welke de verminderde rente-standaard van het publiek crediet aanbrengt.

— Voor eenigen tijd hebben wij in het *Handelsblad* de indeeling der heeren hoofd-officieren bij de verschillende wapens van het Nederlandsche leger bekend gemaakt; vermits er sedert dat tijdstip aanmerkelijke veranderingen, door overlijden, pensionering, overplaatsing en avancement, hebben plaats gehad, gelooven wij onzen lezers geene ondienst te doen met de mededeeling van de thans bestaande indeeling, waarvan wij door eene zeer geachte hand kennis hebben bekomen.

Wapen der Infanterie.

Regement grenadiers en jagers kolonel *Voet*. 1ste bat., luit.-kolonel *Buchner*, 2de bat. majoor *Akersloot van Houten*, 3de bat. majoor *van Geen*, 4de bat. majoor *Wortman*.

1ste Reg. Infanterie: Kol. *Goetz*, 1ste bat. majoor *Koning*, 2de bat. majoor *van der Mey*, 3de bat. majoor *Lambert*, 4de bat. luit.-kol. *de Villeneuve*, depôt-bat. majoor *van der Poel*.

2de Reg. Infanterie: Kol. *van Poolsum Booy*, 1ste bat. majoor *de Moulier*, 2de bat. majoor *de Roovan Aldewereld*, 3de bat. majoor *Ghestelles Keck*, 4de bat. luit.-kol. *Duycker*, depôt-bat. majoor *van Dalen*.

3de Reg. Infanterie: Kol. *Hubar*, 1ste bat. majoor *de Vree*, 2de bat. majoor *Pisuisse*, 3de bat. majoor *Testas*, 4de bat. luit.-kol. *Wilhelmie*, depôt-bat. majoor *Voor den Dag*.

4de Reg. Infanterie: Kol. *Menzo*, 1ste bat. majoor *Noot*, 2de bat. majoor *van Mulken*, 3de bat. majoor *v. Hoey Schilthouwer*, 4de bat. luit.-kol. *van der Sloot*, depôt-bat. majoor *van Winsheim*.

5de Reg. Infanterie: Kol. *Madiol*, 1ste bat. majoor *Brouerius van Nideck*, 2de bat. majoor *van Aylva Rengers*, 3de bat. majoor *van Heemskerk*, 4de bat. luit.-kol. *Gall*, depot-bat. majoor *de Biberstein*.

6de Reg. Infanterie: Kol. *de Haan*, 1ste bat. majoor *Thomasset*, 2de bat. majoor *Broyel Spiering*, 3de bat. majoor *Fischer*, 4de bat. luit.-kol. *Menningh*, depot-bat. majoor *de Bock*.

7de Reg. Infanterie: Kol. *Verhorst*, 1ste bat. majoor *Oudemans*, 2de bat. (Limburgs contingent) majoor *Landolt*, 3de bat. majoor *Walther*, 4de bat. luit.-kol. *van der Hoop*, depot-bat. majoor *Meijners*.

8ste Reg. Infanterie: Kol. *Rochel*, 1ste bat. majoor *Egter van Wissekerke*, 2de bat. majoor *Franzman*, 3de bat. majoor *Anemaat*, 4de bat. luit.-kol. *van Boecop*, depot-bat. majoor *Kamps*.

Algemeen werf-depot voor de kolonien luit.-kol. *Croes*.

Wapen der Kavallerie.

1ste Reg. Zware Dragonders: Kol. *Storm de Grave*, luit. kol. *Verheyen*, majoor *van Akerlaken*.

2de Reg. Zware Dragonder: Luit.-kol. kommandant *von Wiebeking*, luit.-kol. *Habets*, majoor *van Merlen*.

3de Reg. Ligte Dragonders: Luit.-kol. kommandant *Nepveu*, luit.-kol. *van Voorst*, majoor *Zehelein*.

1ste Reg. Lanciers: Kol. *Snouckart van Schauburg*, luit.-kol. *van Tol*, majoor *van Utenhove*.

2de Reg. Lanciers: Kol. *de Bellefroid*, luit.-kol. *van Heerdt*, majoor *Snouckart van Schauburg*.

Escadron Jagers te paard (Limburgs contingent): Ridmeesters-kommandant *Koning*.

Wapen der Artillerie.

1ste Reg. Artillerie: Kol. *van Rappard*, luit.-kol. *Dinaux*, majoors *van Reyneveld*, *Sommerton*, *Verniers van der Loef* en *Engelbert*; laatstgemelde à la suite.

2de Reg. Artillerie: Kol. *Heidenreich*, luit.-kol. *Rosendaal*, majoors *van der Beek* en *van Deventer*.

3de Reg. Artillerie: Kol. *Meyl*, luit.-kol. *Bentinck*, majoors *den Beer Poortugael*, *Daniels van Wijkhuizen* en *Wassenaar Pancras*.

Regement Rijdende Artillerie: Luit.-kol. kammandant *Delecourt*, majoor *Singendonck*.

Korps Ponteniers: Luit. kol. kommandant *Knoote*.

Wapen der Genie.

Bataillon Mineurs en Sappeurs: Majoor-kommandant *Klijnsma*.

NIJMEGEN, *den 27 December.* Sedert ons laatste berigt is er geene verandering gekomen in den staat der rivier de Waal vóór onze stad. Het ijs wordt door duizende inwoners en vreemdelingen gepasseerd en aan de Lentsche zijde vinden de schaatsenrijders ruime gelegenheid, van welke dan ook, vooral gedurende de feestdagen, zeer veel gebruik is gemaakt. Ongelukkig evenwel heeft het ijs gistereu weder een offer gekost; een verdienstelijk jongeling, genaamd *Arnoldus Michel*, zich gisteren morgen, ongeveer 10 ure, met twee zijner makkers, op bijna een uur afstands, op ongebaand ijs wagende, komt op, door de stroom afgesleten althans zeer dun ijs en valt door hetzelve. Met moeite weder op het ijs gekomen, meent hij gered te zijn en rijdt, bedwelmd zijnde, den verkeerden weg, in het open water. Niettegenstaande hij een goed zwemmer was, heeft zijne onvermoede poging tot zelfbehoud hem niet kunnen redden. Zijn lijk is des avonds in het ouderlijk huis gebragt. Zoo is dus hierdoor weder het getal van slagtoffers vermeerderd, die dit jaar, gelijk andere jaren, het ijs-vermaak gekost heeft. Dagelijks vernemt men van allerwege dergelijke ongelukken.

— In de rivier de Waal was heden morgen, te Hulhuizen, $2\frac{1}{2}$ uur boven deze stad, nog veel drijfijs; beneden Hulhuizen, tot bij de fabrijk, had het ijs zich gezet, met eene waterhoogte van 5 el 50 duim. Te Pannerden is het ijs gisteren avond, omstreeks 9 ure, aangedreven tot het Pannerdensche veer, en heden morgen, tot boven het huis de Koets. Het water stond dezen morgen ten 6 ure, te Pannerden, 5 el en 30 duim. Van Millingen meldt men van dezen morgen dat aldaar nog weinig ijs dreef. De waterhoogte was aldaar 4 el 99 duim. Het ijs was aangedreven tot tegenover Kekendom.

— Van Thiel meldt men van gisteren morgen, dat het ijs aldaar onbewegelijk bleef vast zitten; dat hetzelve door karren en wagens wordt gepasseerd, en dat de hoogte des waters was 4 el 92 duim.

ZWOLLE, *den 26 December.* Gepasseerde Dingsdag middag werden alhier over het ijs twintig sleden met boter aangebragt, te zamen min of meer eene kwantiteit van 20,000 ponden bedragende; Zaturdag was dezelve van Harlingen verzonden geworden, men had voor de tien sleden een paard gespannen; deze boter werd van hier met wagens naar Scheveningen gebragt, alwaar zij verder naar Engeland wordt verzonden. Sedert de stremming der scheepvaart, komen hier dagelijks vele wagens uit Vriesland met groote hoeveelheden boter door, ook van hier is veel verzending van boter naar Holland, hetgeen voor den handel in dat artikel zoo ook voor de voerlieden en karhouders, door het vervoeren derzelve, veel bedrijvigheid aanbrengt.

CORTGENE, *den 21 December.* Heden middag, is de veerboot van Wolphaarsdijk met twee veerknechts, een inwoner uit Goes en eenige houtwaren bevracht, overvarende, bij harden wind en holle zee omgeslagen. Terwijl alle drie in de golven worstelden, poogde de reiziger met een der knechts zich aan eene drijvende plank boven te houden, en wrong de andere knecht zich op den bodem der omgekeerde boot. De Cortgeensche veerman, die onverwijld in zijne boot, met groote krachtinspanning, ter hulpe snelde, moest echter den ongelukkigen reiziger, voor hij hem bereiken kon, in de baren zien wegzinken; doch

[illegible] de beide knechts, waarvan de een reeds weder van den bodem was afgeslingerd, van het dreigende doodsgevaar mogen redden.

194STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

1ste Lijst. No. 7457 eene premie van *f* 1000.
2de Lijst. Geene.
3de Lijst. No. 4464, een prijs van *f* 5000. Nos. 13450 en 13746, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst. No. 16587, een prijs van *f* 1000.
5de Lijst. Geene.
6de Lijst. No. 1402, een prijs van *f* 10,000. No. 14577, een prijs van *f* 1000. No. 481, eene premie van *f* 1000.

MENGELWERK.

STATISTIEK VAN DE NEDERLANDEN.

BEVOLKING.

Op den 1 *Januarij* 1844.
(Getrokken uit het *Journal de la Haye*).

	Steden.	Platte Land.	Totaal.
NOORD BRABAND	74,898	307,811	382,709 zielen.
GELDERLAND .	92,885	266,146	359,031 —
ZUID-HOLLAND .	279,576	260,393	539,969 —
NOORD-HOLLAND	290,806	165,514	456,320 —
ZEELAND . . .	45,996	108,637	154,633 —
UTRECHT . . .	. . .	. . .	148,173 —
VRIESLAND . .	. . .	. . .	238,102 —
OVERIJSSEL . .	. . .	. . .	207,147 —
GRONINGEN . .	. . .	. . .	182,908 —
DRENTHE . . .	. . .	. . .	78,854 —
LIMBURG . . .	45,523	149,959	195,482 —
		Totaal	2,943,328 —

NB. In dit cijfer zijn niet begrepen de Militairen en Gevangenen.

Aanwas der bevolking in den loop van het jaar 1843.

NOORD-BRABAND	4002 zielen.	OVERIJSSEL . .	2206 zielen.
GELDERLAND .	4554 —	GRONINGEN . .	2335 —
ZUID-HOLLAND .	5747 —	DRENTHE . . .	1085 —
NOORD-HOLLAND	4116 —	LIMBURG . . .	403 —
ZEELAND . : .	633 —		
UTRECHT . . .	.... —	Totaal	28,042 —
VRIESLAND . .	2961 —		

Het gering aantal, waarmede de bevolking in LIMBURG is toegenomen in verhouding tot de overige gewesten, werd veroorzaakt, doordien het getal inwoners, hetwelk die provincie heeft verlaten, in den loop des vorigen jaars, dat van de ingekomenen 1611 heeft overtroffen, en uithoofde, ten gevolge der laatste overeenkomst met België, betreffende de grensscheiding der beide landen, Neêrlandsch Limburg heeft verloren de gemeenten Hunsel, Ittervoort, Neeritten en Oud-Vroenhove, met eene bevolking van 1187 zielen.

GEBOORTE in 1843.

	Totaal.	Dood geboren.	Onechten.
NOORD-BRABAND	11,995	568	354
GELDERLAND .	11,455	640	510
ZUID-HOLLAND .	22,173	...	1476
NOORD-HOLLAND	17,288	816	1242
ZEELAND . . .	6,000	...	329
UTRECHT . . .	5,276	246	294
VRIESLAND . .	8,164	288	275
OVERIJSSEL . .	6,935	372	244
GRONINGEN .	6,200	228	...
DRENTHE . . .	2,449	77	75
LIMBURG . . .	6,482	253	234
Totaal	104,417		

De verhouding tusschen de geborenen en de bevolking, zoo ver uit dit tabel is op te maken, bedraagt gemiddeld bijna 1 op 30. De gewesten die het voordeeligst cijfer opleveren zijn ZUID-HOLLAND en ZEELAND; het nadeeligst NOORD-BRABAND, NOORD-HOLLAND en DRENTHE.

De verhouding tusschen de wettig en onwettig geborenen is voor NOORD-BRABAND 1 op 35; GELDERLAND 1 op 22; ZUID-HOLLAND 1 op 15; NOORD-HOLLAND 1 op 14; ZEELAND en UTRECHT 1 op 18; VRIESLAND en DRENTHE 1 op 33; OVERIJSSEL 1 op 29; LIMBURG 1 op 27.

GEBOREN in 1843.

In GELDERLAND . meer Meisjes dan Jongens 37.
— NOORD-BRABAND meer Jongens dan Meisjes 89.
— ZUID-HOLLAND . ——— 257.
— NOORD-HOLLAND ——— 373.
— UTRECHT . . . ——— 142.
— LIMBURG . . . ——— 101.

De overige provincien is het verschil niet opgegeven.

OVERLIJDEN in 1843.

	Totaal.	Meer geboren dan gestorven.
NOORD-BRABAND	7,628	4,367
GELDERLAND .	7,071	4,384
ZUID-HOLLAND .	15,602	6,571
NOORD-HOLLAND	13,485	3,803
ZEELAND . . .	5,009	991
UTRECHT . . .	3,435	1,841
VRIESLAND . .	5,214	2,950
OVERIJSSEL . .	4,421	2,514
GRONINGEN . .	3,887	2,313
DRENTHE . . .	1,743	706
LIMBURG . . .	4,458	1,029
Totaal	71,453	32,464

Uit dit tabel blijkt dat Vriesland ten opzigte van dit cijfer het gunstigst en Utrecht het ongunstigst resultaat heeft opgeleverd.

NB. De bevolking van Parijs is in 40 jaren aanmerkelijk toegenomen, want in 1804 bestond dezelve uit 547,756, en in 1841 uit 912,033 zielen, dus een aanwas van 364,277: jaarlijks gemiddeld van bijna 9107 zielen.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de leeningen van *Tien* en *Dertien Millioenen Gulden*, door de Nederlandsche Handel-Maatschappij aangegaan, ingevolge de besluiten, in de algemeene Vergaderingen der Stemgeregtigde Deelhebbers in de voornoemde Maatschappij op den 28 April 1835 en op den 16 Maart 1837 genomen, en goedgekeurd bij de Koninklijke besluiten van 3 Mei 1835 litt. A, en 18 Maart 1837 no. 120, overeenkomstig het 4de artikel der plannen en voorwaarden van die leeningen, en ten gevolge dezer kennisgeving, op den eersten Januarij 1845 aflosbaar zullen zijn, en dat alzoo van en met den laatstgenoemden dag, de Schuldbekentenissen uit die leeningen voortgevloeid, tegen intrekking derzelven en van de daarbij behoorende niet verschenen Coupons, zullen worden afbetaald, ten Kantore van de Nederlandsche Bank te Amsterdam, met bijvoeging van drie maanden rente, en alzoo die ad *f* 1000 met *f* 1011,25 en die ad *f* 500 met *f* 505,62½. Zullende geene verdere rente, dan tot en met den 31 December 1844 over deze Schuldbekentenissen worden voldaan.

Amsterdam, den 28 Junij 1844.
VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
T. SCHUURMAN, *Directeur, fungerend Secretaris.*

DE SPAARBANK TE SNEEK.

De Directeuren der Spaarbank te Sneek, berigten aan de Deelnemers van dezelve, dat zij op elken Maandag van de maand Januarij 1845, des voormiddags van 11 tot 1 ure, zitting zullen houden in het gewone Lokaal, ter inschrijving der Interessen in de Boekjes, verschijnende met den 31 dezer maand.

Sneek, den 29 December 1844.
I. WOUTERS, *Kassier.*
WM. VAN HAARST, *Boekhouder.*

TOONEEL-BERIGT.

Schouwburg in het Ruiterskwartier, no. 1 van het Abonnement, op Zaturdag den 4 Januarij 1845: ZIJ IS KRANKZINNIG, Tooneelspel. Na hetzelve: CAROLINA of HET GELDERSCH LANDMEISJE, Blijspel met Zang.

Soirée amusante extra ordinaire,

in de *HARMONIE* aan den Grachtswal (WOENSDAG) Nieuwjaars-Avond, aanvang 7 ure. Bij het Bal GROOT TURKSCH BALLET, door acht Balletdansers, LINTEN- en BOGENDANS, SCHERMWALS, eene buitengewone Partij. Entrée 25 Cents. Dames vrij.

*** Op WOENSDAG-AVOND den 1 Januarij 1845: ter gelegenheid van het begin des nieuwen jaars:

Groot Vocaal en Instrumentaal Muzijk,

ten huize van den Logementhouder C. H. WILKESHUIS.
Entrée voor een Heer 25 Cent. Dames vrij.
Aanvang ten 7 ure.

Ten behoeve der behoeftige Kraamvrouw en hare Drielingen te Hantum (zie nummer 103 dezer Courant), is ten Kantore dezer Courant op nieuw ontvangen: Van N. N. *f* 2, N. N. *f* 3, Mevrouw N. N. *f* 13.

Zamen *f* 19,00
Bedrag van het vorige *f* 10,35

f 29,35.

Ten behoeve van de noodlijdenden op het eiland Ameland is ten Kantore dezer Courant van N. N. uit Nijmegen ontvangen *f* 10.

LEEUWARDEN, den 25 December 1844. Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote A. E. LE MAIRE, beviel heden voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.
S. W. TROMP.

*** Vrouwe B. WIJCKERHELD BISDOM, geb. CATS, is den 25 December 1844 te Leeuwarden bevallen van eene DOCHTER.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, T. DE VISSER, Echtgenoot van
Noordwolde, den 27 December 1844. L. VAN WEETERINGEN.
Dienende deze tevens ter bijzondere kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER ANNA GREIJDANUS, Echtgenoot van
Harlingen, den 27 December 1844. M. GOSLINGS, *Notaris.*

MENALDUM, den 28 December 1844. Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eenen ZOON S. H. HOOGKLIMMER, geliefde Echtgenoot van
L. MUNTINGHE.

*** Heden avond ten 11½ ure beviel van eene welgeschapene DOCHTER JOHANNA WILHELMINA DIJKSTRA, hartelijk geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 29 December 1844.
U. PROOST, *Boekhandelaar.*

PUTTEN OP DE VELUWE, den 14 December 1844. Heden morgen ten acht ure, overleed alhier in den ouderdom van 39 jaren en 3 maanden, na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, de WelEerwaarde Zeergeleerde Heer SIJPKO HAIJO SIJPKENS, sedert nagenoeg zes maanden, hartelijk geliefde, maar nu innig betreurde Herder en Leeraar dezer Gemeente. Met mijne vier overgeblevene Kinderen, staar ik den beminden Echtgenoot, den braven Vader, den getrouwen Vriend, maar boven alles den nederigen Christen na, in de gewesten van eeuwige rust en vrede; en hoezeer verpletterd op dezen voor mij zoo duisteren weg, zij echter mijne droefheid niet als van hem wien geene hope is overgebleven.

A. B. HALZEWE,
Wed. S. H. SIJPKENS.

*** Heden morgen overleed, tot mijne en mijner Behuwdkinderen diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot SJERP RINKES HIEMSTRA, in leven rustend Landbouwer, in den ouderdom van 72 jaren en ruim 7 maanden.

Workum, den 19 December 1844.
ANTJE DOUWES DE BOER.
Mede uit naam van de Voorkinderen des Overledenen.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed na een smartelijk doch geduldig lijden van eenige weken, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten van onze Moeder de H. Kerk, mijne geliefde Echtgenoote HILLENA MARGARETA BLOEMSMA, in den ouderdom van ruim 53 jaren.

Leeuwarden, den 20 December 1844.
P. NAGTHEIM, *Koperslager.*

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 73 jaren, den algemeen geachten LIJKLE VAN DER NAGEL, in leven Graanhandelaar, nalatende twee minderjarige Zonen.

Dockum, den 20 December 1844.
De Voogd door de Overledene benoemd
G. POSTHUMA, *Cand. Notaris.*

*** Heden overleed na een smartelijk lijden van eenige weken, de Heer H. COVERS, in leven Koopman in Manufacturen alhier, in den ouderdom van ruim 33 jaren, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Stervenden.

Leeuwarden, den 22 December 1844.
S. J. BRENNINCKMEIJER.
Mede namens de overige Erfgenamen.

NB. De Affaire zal provisioneel op denzelfden voet worden voortgezet.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van 77 jaren, onze waarde Moeder AAFKE NOLLEDES, Wed. D. J. BLOEM.

Oenkerk, den 22 December 1844.
J. D. BLOEM.
Eenige kennisgeving. *Uit aller naam.*

*** Heden avond omstreeks 6 ure, werd mij, tot mijne en mijner verdere bloedverwanten bittere droefheid, op het alleronverwachtst door den dood ontrukt, mijn zeer geliefde Echtgenoot M. B. v. RODENBURG, in den ouderdom van van 31 jaren, na eene allergenoegelijkste echtverbindtenis van zes en een half jaar, mij nalatende een eenigst Zoontje.

Sneek, den 28 December 1844.
G. FEENSTRA,
Wed. M. B. v. RODENBURG.

De VERWERIJ blijft provisioneel continueren, verzoeke gunst en recommandatie.

*** Heden avond omstreeks zes uren, overleed, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid van slechts weinige uren, op het alleronverwachtst, mijne geliefde Echtgenoot en mijner twee Kinderen zorgdragende Vader, de Heer JAN JACOB VAN VALKENBURG, in leven Apothecar alhier, in den ouderdom van vier en vijftig jaren en ruim negen maanden, en na eene gelukkige Echtvereeniging van bijna zeventien jaren.

Leeuwarden, den 29 December 1844.
ANNA DRAISMA,
Weduwe J. J. VAN VALKENBURG.

De Affaire blijft onder dezelfde firma continueren, terwijl Familie, Vrienden en Bekenden buiten de Stad, deze algemeene voor bijzondere kennisgeving gelieven aan te nemen.

WILLEMSOORD, aan het *Nieuwediep*, den 28 December 1844. Binnen acht maanden na het afsterven van onzen jongsten Zoon, ontsliep heden, na een hevig en smartelijk lijden van zes dagen, onze jongste Dochter HENDRIKA JOHANNA ELISABETH, in den ouderdom van groot elf weken. Beide stierven aan de gevolgen van hersen-lijden.

E. IPPIUS FOCKENS,
Kapt. Luit. ter Zee, R. M. W. O.
J. P. IPPIUS FOCKENS,
Jonkvr. RAMMELLAN ELSEVIER.

Eenige kennisgeving.

, Heden morgen ontsliep na eene, langdurige borstziekte en na eene Echtvereeniging van twintig jaren, mijne innig geliefde Echtgenoot JISSELINA VAN DER MEULEN, in den ouderdom van ruim veertig jaren. Allen die haar gekend hebben, weten wat ik met mijne zes nog jeugdige Kinderen in haar verlies.

Franeker, den 24 December 1844. T. C. BÖLGER.

Bij uitdrukkelijke begeerte van de Overledene, zal alléén door mij de uitwendige rouw worden aangenomen.

, Op den 26 December 1844 is te Sneek in den ouderdom van bijkans 75 jaren overleden de Heer J. H. FENNEMA, na eene echtvereeniging van ruim 35 jaren.

TRIJNTJE TEN CATE,
Weduwe J. H. FENNEMA.

Eenige kennisgeving.

AKKRUM, den 30 December 1844. Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot HESSEL FOKKES VAN DER LEEN, in den ouderdom van negen en veertig jaren en omstreeks negen maanden, mij nalatende zeven kinderen, waarvan twee nog te jong om hun verlies te beseffen.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

De Weduwe H. F. v. D. LEEN,
geb. GERBRIG NANNES VISSER.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten*, welke gedurende de eerste helft der maand December 1844, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,	Witte.....	*f* 6,80	de Mudde.	Boter,	......	*f* 0,81	het Pond.
	Roode.....	» 0,00	» »	Vleesch,	Koe.....	» 0,34	» »
Rogge...........		» 5,20	» »		Kalfs....	» 0,00	» »
Gerst,	Vroege..	» 0,00	» »		Schapen.	» 0,24	» »
	Late........	» 3,65	» »	Varkens-vleesch,	Versch..	» 0,36	» »
Boekweit,.......		» 4,50	» »		Gerookt.	» 0,60	» »
Haver,..........		» 2,25	» »	Aardappelen,	Vroege..	» 0,00	de Mudde.
Witte Boonen......		» 0,00	» »		Late.....	» 0,95	» »
Erwten,	Witte.....	» 0,00	» »	Zaad,	Kool.....	» 8,25	» »
	Groene....	» 0,00	» »		Raap.....	» 0,00	» »
	Graauwe..	» 0,00	» »		Lijn.......	» 6,50	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen,

Leeuwarden, den 16 December 1844.

De Burgemeester,
VAN BOELENS.

De Prijs der BOTER te *Leeuwarden*, den 27 December 1844, *f* 34,00 à *f* 36,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw:*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 27 December 1844: *f* 36,00.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 28 *December* 1844.

NEDERLAND.				Gebl.	PORTUGAL.				Gebl.
Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$64\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{4}$	$64\frac{5}{8}$	Neg. te Londen	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$59\frac{3}{4}$	61	$60\frac{3}{4}$
Dito dito ...	3 »	$78\frac{1}{2}$	$79\frac{1}{4}$		RUSLAND.				
Dito dito ...	4 »	$98\frac{1}{4}$	$98\frac{3}{4}$		1798, 1816....	5 pCt.	$108\frac{3}{4}$	$109\frac{1}{4}$	109
Dito dito....	5 »	$99\frac{1}{2}$	100	$99\frac{13}{16}$	1828, 1829....	5 »			
Domein-Losr.	5 »				Dito bij *Hope*..	4 »	$92\frac{3}{4}$	93	$92\frac{7}{8}$
Amort.-Synd.	$4\frac{1}{2}$ »	$99\frac{1}{2}$	100	$99\frac{13}{16}$	Dito bij *Stiegl.*	4 »	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{3}{4}$	$91\frac{9}{16}$
Dito dito. .	$3\frac{1}{2}$ »	$91\frac{3}{4}$	92	$91\frac{7}{8}$	AMERIKA.				
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$ »	$147\frac{1}{2}$	148	$147\frac{3}{4}$	Oblig.........	5 pCt.			
Dito 1837/39.	$4\frac{1}{2}$ »				Bank-Actien.........		$6\frac{3}{4}$	7	$6\frac{13}{16}$
O. I. Leening	4 »				OOSTENRIJK.				
SPANJE.					Metaliek.......	5 pCt.	$110\frac{1}{4}$	$110\frac{3}{4}$	$110\frac{1}{2}$
L.b.*Ard.* van 85 £	5 pCt.	$24\frac{1}{4}$	$25\frac{1}{4}$	25	W.B. bij *G.&Co.*	5 »	106	$106\frac{1}{2}$	$106\frac{1}{4}$
Ditoonbep. Stuk.	5 »	$23\frac{1}{4}$	$24\frac{3}{4}$		BRAZILIE.				
Dito..........	3 »	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{3}{8}$	Obl. te Londen	5 pCt.	$89\frac{1}{4}$	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{3}{8}$
Ardoins Coupon......		$28\frac{1}{4}$	29						

Belg. $2\frac{1}{2}$ pct 59, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Spanje, Pass. $6\frac{3}{4}$, $7\frac{1}{4}$, 7; dito Fr. Uitg. 8, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$; Nap. Cert. bij *L. en B.* $96\frac{1}{2}$ $96\frac{3}{4}$, $96\frac{5}{8}$; Braz. 1839 £ 200, $87\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$, Bl. Griek. £ 100, $10\frac{1}{2}$, 11, $10\frac{3}{4}$; dito Onb. St. $10\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; dito onb. Coup. *f* $1\frac{5}{8}$; Binnenl. Portug. $71\frac{1}{4}$, $72\frac{1}{4}$; Peru $18\frac{1}{2}$, 19, $18\frac{3}{4}$; Mexic. $34\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Col. ex Ven. $11\frac{3}{4}$, $12\frac{1}{4}$, 12.

Integralen en 3 pct. zijn iets williger geweest; $3\frac{1}{2}$ pct. Sijndicaat iets flaauwer; in de overige binnenlandsche was geen verschil; Handelmaatschappij was prijshoudend; Spoorweg Rotterdam een weinig flaauwer; Rijn-Spoorweg williger. De 5 pct. Spaansche fondsen hebben eene belangrijke verbetering ondervonden; de handel daarin was zeer uitgebreid, bijzonder in groote Stukken; de Coupons waren mede hooger; 3 pct. zijn prijshoudend geweest; Passive en Uitgestelde waren mede aangenamer; Portugal was gewild en hooger; de Binnenlandsche waren 2 pct. beter; Grieken en Mexico meerder gevraagd; de overige buitenlandsche vast in koers

---

RENTEBETALING

van de FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ over het jaar 1844, ad 5 %, op Woensdag den 15 Januarij 1845, en vervolgens alle Woensdagen, 's morgens van 10 tot 1 ure, tegen verwisseling van Coupon no. 5, ten huize van den Heer D. KRAIJER; bij welke gelegenheid ook tevens aan de deelhebbers in de *Friso*, de rekening en verantwoording over het laatstverloopene dienstjaar ter inzage zal worden aangeboden.

De Commissarissen der Friesche Stoomboot-Reederij,
C. HARMENS.
A. J. RODENHUIS.
D. FONTEIN Fz.

De Notaris E. T. KUIPER, te Bolsward, zal, op Donderdag den 2 Januarij 1845, des namiddags ten 3 ure, in den Wijnberg aldaar, ten verzoeke van den Heer K. J. FABER, te Marssum, finaal presenteren te verkoopen:

Eene HEEREN HUIZING, get. letter A, no. 89, met STALLING en grooten TUIN c. a., aan de Markt op een der beste standen der stad Bolsward, vrij van Grondpacht en Eeuwige Rente, in het middel der Grondlasten aangeslagen naar een inkomen van *f* 132,31; acht dagen na de toewijzing vrij te aanvaarden; waarop geboden is *f* 2500.

De Notaris P. H. EEKMA, te Driesum, zal, op Vrijdag den 3 Januarij 1845, des namiddags ten 5 ure, ten huize van *Albert Jacobs de Vries*, Kastelein te Driesum, krachtens magtiging der Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, provisioneel, in het openbaar ter verkoop aanbieden:

Een stuk BOUWLAND, gelegen te Wouterswoude, bekend bij het Kadaster in sectie B, nummer 141, ter grootte van 1 bunder 32 roede 10 el, in eigendom toebehoorende aan de Erven *Roelof Alberts Dantuma;* dadelijk na de toewijzing te aanvaarden.

BOELGOED.

De Notaris J. C. MANN, residerende te Workum, zal, publiek bij boelgoed en gereeden gelde aan de meestbiedende, presenteren te verkoopen, ten verzoeke van den Koopman S. R. VISSER, aldaar:

Zeven kalve en melke KOEIJEN, een vare DITO, twee KALVEREN, vijf SCHAPEN en voorts BOERENREEUW en GEREEDSCHAPPEN.

20,000 Nederlandsche ponden HOOI, voor den Koopman *J. S. Visser.*

Wie gading hieraan maken, komen op Vrijdag den 3 Januarij 1845, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *Thijs Jelles Boersma*, bij de Paardebrug te Workum en koope op aldaan voor te lezen Conditien.

ZEGT HET VOORT.

Bij geslotene briefjes te huur, voor vijf jaren:

Eene uitmuntend beste GREIDPLAATS, *het Waringsvliet*, gelegen onder Scharnegoutum, groot ruim 17 bunder, thans bij *Homme Hommes Posthumus* in gebruik.

Conditien te vernemen bij C. WITTEVEEN, Logementhouder op het Groot Schavenek te Leeuwarden, alwaar de briefjes vóór of op den 10 Januarij 1845 franco moeten worden ingeleverd.

PALMSLAG VAN BOSSCHEN.

De Notaris G. PEETING, te Heerenveen, zal, op Zaturdag den 4 Januarij 1845, des avonds ten 6 ure, ten huize van den Logementhouder *P. J. Fonk*, aldaar, publick bij finale toewijzing, presenteren te verkoopen:

1. Een BOSCH en GROND in het Meer; staande op *f* 1381.
2. Een DITO, aan het Rotster Voetpad; staande op *f* 1250.
3. Een DITO aldaar; staande op *f* 1401.
4. Een DITO, te Nieuwehorne; staande op *f* 1000.
5. Een stuk HOOILAND, op de Gaast, in 3 perceelen; staande op *f* 1620.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 8 en 22 Januarij 1845, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, telkens des avonds ten 6 ure precies, in het Heeren Logement van *Douwe Minnema*, in het openbaar, veilen:

1. Een uitmuntend en met zeer goed succes gedrevend wordend PAN- en ESTRIKWERK, met deszelfs staande BLOKSHOUT, OVEN- en TURFSCHUUR en daarbij zijnde HUIZINGE, STAL- en WAGENHUIS, plek GRONDS en verdere ANNEXEN, staande en gelegen, zoo aan de Zoutsloot, als op de Liemendijk en het Baantjerspad te Harlingen, in wijk B, nos. 127, 128, 126, 130 en 141.
2. Een gelijk DUBBELD PAN- en ESTRIKWERK, met deszelfs staande BLOKSHOUT, 3 OVENS, waarvan een om te Smoren, TURFSCHUUR, WONING, BERGPLAATS voor Klei en Wrak enz., staande en gelegen aan de Zoutsloot en de Liemendijk, in wijk B, nos. 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 129 en 131, te Harlingen.
3. Eene HUIZINGE met ANNEXEN aldaar, aan de Zoutsloot, wijk B, no. 117.
4. Eene HUIZINGE met ANNEXEN, naast het vorige, wijk B, no. 118.
5. Eene voor korte jaren nieuwgebouwde STAL- en WAGENHUIS, met het plek GRONDS, staande en gelegen achter perceelen 3 en 4 waarmede vereenigd, het geheel zeer geschikt voor eene Melktapperij.
6. eene WONING, op de Liemendijk aldaar, wijk B, no. 139.
7. Eene DUBBELDE WONING, op de Liemendijk aldaar, in wijk B, no. 144 en 145.

De beide Pan- en Estrikwerken terstond, de Huizinge van het 1ste Werk en perceelen 3, 4, 6 en 7 op den 12 Mei 1845 en perceel 5 eene maand na de eindelijke toewijzing vrij te aanvaarden.

8. Een stuk GREIDLAND, groot 76 roede 80 el, waarop de afgebrande Pelmolen heeft gestaan, gelegen bij het Hooghout aan de Bolswarder Vaart onder Almenum, ten Kadaster bekend sectie A, no. 588, belast met 1 Floreen 7 Stuivers Dijksschatting op no. 11, en verhuurd tot St. Petri 1851, voor *f* 48 's jaars.

Aan de schuldeischers in het faillissement van GEORG ANTON BROMMELEIJ, Koopman wonende te Franeker, wordt bekend gemaakt, dat de door den Heer Regter Commissaris in het faillissement, volgens art. 862, Wetb. van Koopb. opgemaakte rangregeling, met de daartoe behoorende bewijzen, ter Griffie van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden is nedergelegd, ten einde aldaar gedurende veertien dagen ter inzage voor een ieder te verblijven.

De Griffier van bovengenoemde Regtbank,
G. E. LE MAIRE, *S. Griff.*

Al wie vermeent iets te vorderen te hebben op den boedel en nalatenschap van wln. Mevrouwe CATHARINA TICHELAAR, vroeger Weduwe den Heer J. H. FEICKENS, laatst van Mr. B. ADEMA, te Sneek overleden, gelieve daarvan opof aangave te doen ten Kantore van de Ondergeteekenden, vóór 1 Februarij 1845.

De uiterste wils uitvoerders,
Mr. H. HIDDINGA.
C. J. JORRITSMA, *Nots.*

Bij geslotene briefjes te huur,

VOOR DEN TIJD VAN ZES JAREN:

Eene ZATHE en LANDEN, gelegen onder Miedum, gekwoteerd met no. 11, groot nagenoeg 22 bunder en 70 roede, alle Greidlanden, thans bij *C. S. Jellema* in gebruik.

De Conditien liggen ter lezing bij HARMEN BOUMA, in het Nieuw Blaauwhuis bij Leeuwarden.

De briefjes vóór of op den 10 Januarij 1845 in te leveren bij D. IJ. VISSER, Houtzaagmolenaar op Oldegalileën aldaar.

Te huur bij geslotene briefjes:

Het LOGEMENT DE PRINS, te Franeker, bestaande in twee Beneden- en twee Bovenkamers, benevens eene ruime STALLING, en tegenover hetzelve eene STALLING, met twee Kamers er boven. De Voorwaarden zijn te vernemen bij den Heer S. DE JONG, te Workum, bij wien de briefjes vóór of op den 20 Januarij 1845 *franco* moeten worden ingeleverd.

Verhuring bij geslotene briefjes

VOOR DEN TIJD VAN VIJF JAREN:

Van twee stukken uitmuntend GREIDLAND, naast elkander gelegen op het Nieuwland onder Boxum, volgens kadastrale meting groot, het Oostelijk Stuk 2 bunder 7 roede en het Westelijk Stuk 2 bunder 8 roede 10 el, beide in gebruik bij *IJtzen Lieuwes Tamminga* en te aanvaarden op St. Petri 1845.

De Conditien liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris J. ALBARDA Hz., te Leeuwarden, alwaar de briefjes franco moeten worden ingeleverd vóór Dingsdag den 14 Januarij 1845.

TE HUUR.: Eene nette HEEREN HUIZINGE, met PLAATS, TUIN en BLEEK, letter F, no. 8, op de Vleeschmarkt te Leeuwarden, thans door den Hoog WelEdelen Gestr. Heer *H. de Greef* wordende bewoond: den 12 Mei 1845 te aanvaarden. Te bevragen bij G. LANGEMEIJER.

Uit de hand te koop:

Een hecht TJALKSCHIP, groot 28 Ton, met Zeil en Treil, Anker en Touw, en verder toebehooren, liggende te Tjummarum; bevaren door den Schipper JAN HENDRIKS MINKEMA.

Bij afbraak uit de hand te koop:

Eene hechte en sterke SCHUUR, hoog op bindten 3 el, wijd 7 el en 67 duim, zwaar 31 à 35 duim, lang in draaghouten 19 el 32 duim. Te bevragen bij de mede-eigenaar P. H. SMITS, te Oosterbierum.

Er wordt te koop aangeboden: **KOPERSLAGERS GEREEDSCHAPPEN**, met een **DRAAIBANK**, waarop men uit een plat stuk koper, zonder den hamer te gebruiken, alle voorwerpen kan vervaardigen, zoo den kooper het voldoende onderrigt van deszelfs gebruik kan genieten. Te bevragen bij A. HEEMSTRA, te Bolsward. *Brieven franco.*

Bij den Ondergeteekende Bierbrouwer in het Geele Hert te Harlingen, is te bekomen: Best bruin **WINTER BIER**, van *f* 5, *f* 4 en *f* 3 het Vierendeel. Hij noodigt zijne Stad- en Landgenooten ten vriendelijksten uit, om zich door eenige bestelling te overtuigen, dat men zich niet tot Brouwers in andere Provincien behoeft te vervoegen, om een smakelijk, voedzaam en allezints voldoend Bier in Vriesland te kunnen verkrijgen.

Harlingen, den 26 December 1844. G. J. LONCQ.

De HARDDRAVERIJ met PAARD en SLEEDE te *LEEUWARDEN*, zal op den tweeden Januarij GEEN VOORTGANG HEBBEN, tot nader berigt.

H. B. BOUMA.

Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, *is op heden* uitgegeven en verzonden:

BEELDEN EN GEDACHTEN

VAN

JEAN PAUL.

NIEUWE VERZAMELING. In karton. Prijs *f* 1,80.

Den Bezitter van »*de Gedachten van Jean Paul,*" door den Heer WEILAND vertaald, zal ook deze keurige verzameling, die daarmede één geheel uitmaakt, gewis welkom zijn.

Bij J. H. LAARMAN, te *Amsterdam*, ziet het licht:

NEDERLANDSCHE

MUZEN-ALMANAK,

VOOR 1845, *Zeven-en-Twintigste Jaargang.*

Onder Redactie van MR. VAN LENNEP, BEELO en DR. HEIJE.

Versierd met Zes Staalplaten, naar Schilderijen en Teekeningen van *Bing, Craeyvanger, Ten Cate, C. Kruseman, N. Pieneman* en *van de Sande Bakhuizen*, gegraveerd door *Lange, de Mare, Sluyter* en *Tétar van Elven.* Prijs *f* 3,50.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.